

Rozwój- wszelki długotrwały proces kierunkowych zmian, w którym można wyróżnić prawidłowo po sobie następujące etapy przemian (fazy rozwojowe) danego obiektu (układu), wykazujące stwierdzalne różnicowanie się tego obiektu pod określonym względem;

ZUCHY 6-10			
Rozwój fizyczny	Rozwój emocjonalny	Rozwój społeczny	Rozwój intelektualny
<p>Szkielet dziecka w dużej mierze składa się z tkanki chrzęstnej. Serce i płuca nie są jeszcze w pełni rozwinięte, co powoduje szybkie zmęczenie ale i także szybką regenerację. Dzieci w wieku zuchowym potrzebują 10 godzin snu. Układ odpornościowy jeszcze się rozwija Ruchy jeszcze nieprecyzyjne Mięśnie nie są w pełni rozwinięte: szybciej rozwijają się mięśnie duże niż małe.</p>	<p>Duża pobudliwość nerwowa- tzn. najdrobniejszy powód może zupełnie zmienić nastrój zucha Łatwość zmian nastroju, szybkie zapominanie urazy</p>	<p>Początek wyrastania z egocentryzmu Początkowo stadium egocentryzmu, potem relatywizm moralny Ważnym elementem jest wychowanie religijne (narzucone przez rodziców) Zjawisko nieakceptowania odmienności (np. gdy dziecko nie chodzi na religię)</p>	<p>Uwaga i pamięć: zainteresowanie na krótką chwilę Rozwija się zdolność zapamiętywania Myślenie jest konkretne (brak zdolności myślenia abstrakcyjnego)</p>

HARCERZE 10-13			
Rozwój fizyczny	Rozwój emocjonalny	Rozwój społeczny	Rozwój intelektualny
<p>Przyspieszenie rozwoju zaczyna się od szkieletu (K 10-12lat; M 11-14lat)- możliwe przejściowe dysproporcje ciała Szybki przyrost wagi Rozwój mięśni Wzrost serca Wzrost opanowania ruchów Początek okresu dojrzałości płciowej (K: miesiączka, rozrost miednicy, rozwój piersi, M: powiększenie krtani, mutacja głosu, owłosienie twarzy)</p>	<p>Na początku tego okresu stabilność emocjonalna Emocje stają się intensywniejsze, oscylacja między nastrojami krańcowymi Silna identyfikacja z osobą adorowaną Może się pojawić okresowa dominacja uczuć negatywnych</p>	<p>Osłabienie autorytetu rodziców, więzi moralnej Silna identyfikacja z grupą i jej opinią, myślenie kategoriami grupy Samorządne tworzenie zespołów koleżeńskich, tendencja do zawierania głębszych przyjaźni Kształtowanie się strefy duchowej Zdolność do pewnej kontroli swoich zachowań Uznanie własności zespołu za własne</p>	<p>Intensywny rozwój Dokładniejsze spostrzeżenia, świadomie ukierunkowane Lepsza orientacja w czasie i przestrzeni Rozwój pamięci logicznej (rozumienie związków przyczynowo- skutkowych) Pojawia się zapamiętywanie abstrakcyjno- logiczne</p>

HARCERZE STARSI 13-16			
Rozwój fizyczny	Rozwój emocjonalny	Rozwój społeczny	Rozwój intelektualny
<p>11-13 lat dziewczęta wyższe niż chłopcy, po 15 r.ż. gwałtowny rozwój chłopców</p> <p>↑ masy mięśniowej chłopcy</p> <p>↑ masy tkanki tłuszczowej dziewczęta</p> <p>Dziewczęta- nieregularne miesiączki</p> <p>Wzrost siły, szybkości reakcji, koordynacji ruchowej</p> <p>Chłopcy przewyższają dziewczęta ogólnym rozwojem motorycznym</p> <p>Przyspieszony rozwój płciowy</p>	<p>Szybki rozwój uczuć moralnych</p> <p>Nierównoważenie emocjonalne</p> <p>Wzmoczona skłonność do przeżywania lęków i niepokoju</p> <p>Lęki społeczne (zakłopotanie, nieśmiałość)</p> <p>Reakcja na frustrację- gniew, rozładowywanie go np. przekleństwami</p> <p>Maskowanie swoich uczuć</p> <p>Kształtuje się hierarchia wartości</p> <p>Zwiększa się wrażliwość na piękno przyrody, upodobanie literatury</p> <p>Ok 15 r.ż. zwiększone zainteresowanie płcią przeciwną, adoracja</p> <p>Koncentracja na tym, co inni myślą o nich</p> <p>Charakterystyczne: popisywanie się, hałaśliwość</p>	<p>Wyraźnie obniżona samoocena dziewcząt</p> <p>Chłopcy kreują własną tożsamość na podstawie posiadanych kwalifikacji; dziewczęta natomiast na podstawie informacji innych osób o sobie</p> <p>Odkrywanie świata psychicznego- własne przeżycia, doznania</p> <p>Wypróbowywanie ról społecznych</p> <p>Dwa kryteria tworzenia tożsamości "ja idealne" oraz porównywanie siebie z innymi</p>	<p>Wzrost wyrazistości mowy, większy zasób słów</p> <p>Świadomy sposób wyrażania swoich emocji</p> <p>Myślenie abstrakcyjne</p> <p>Rozwój umiejętności wnioskowania</p> <p>Próby wykrycia zależności między zjawiskami</p> <p>Zdolność myślenia analitycznego</p> <p>Próba systematyzowania własnych myśli</p> <p>Konkretyzacja zainteresowań</p>

WĘDROWNICY 16-21			
Rozwój fizyczny	Rozwój emocjonalny	Rozwój społeczny	Rozwój intelektualny
<p>Ostateczna dojrzałość biologiczna</p> <p>Zwiększanie masy</p> <p>Uzyskiwanie ostatecznych proporcji ciała</p> <p>Ustępują objawy trądziku, potliwości</p> <p>U chłopców rozwija się owłosienie tułowia i kończyn, zarost</p> <p>U dziewcząt sylwetka staje się kobieca, rysy stają się subtelniejsze</p>	<p>Zdolność do kontrolowania zachowań i emocji</p> <p>Odkrywanie świata psychicznego</p> <p>Pytania natury egzystencjalnej</p> <p>Dojrzały stosunek do życia</p> <p>Osiągnięcie stabilności uczuć</p> <p>Stabilizacja kontaktów z rówieśnikami</p> <p>Coraz większe zainteresowanie płcią przeciwną (wymiana poglądów, czasem planowanie wspólnej przyszłości)</p>	<p>Zwiększa się znaczenie grupy</p> <p>Integracja uczuciowości z seksualnością</p> <p>Stopniowe dążenie do stworzenia związku</p> <p>Okres odnajdywania własnej tożsamości</p>	<p>Duża zdolność zdobywania wiedzy, chłonność i pojemność umysłu</p> <p>Umiejętność syntezy</p> <p>Zdolność do analizy, dedukcji</p> <p>Umiejętność korzystania z doświadczenia</p> <p>Zainteresowania często związane z wyborem przyszłej drogi życiowej</p>